Istoriografia celui de-al treilea val de deportare din RSS Moldovenească (1 aprilie 1951)

CZU: 930.1:323.281(478)"1951"

Nelea CHIHAI

Deportările staliniste au distrus viața a zeci de mii de basarabeni. Cel de-al treilea val de deportare, cifrat sub denumirea „Nord", va fi un calvar prin ansamblul de atrocități, comise de către autoritățile sovietice, îndreptate spre lichidarea comunității religioase a Martorilor lui Iehova și a familiilor acestora. Acest val de deportare din RSSM nu este studiat în România, fiind abordat doar tangențial în câteva lucrări din Ucraina și Federația Rusă. În Republica Moldova, de investigarea crimelor comise de autoritățile sovietice împotriva Martorilor lui Iehova din RSSM se ocupă dr. Nicolae Fuștei, acad. Valeriu Pasat, dr. Viorica Olaru-Cemîrtan ș.a., fiind scoase în evidență: motivele doctrinare ale deportării comunității religioase „Martorii lui Iehova", pregătirea operațiunii „Nord" și deportarea Martorilor lui Iehova în Gulag, situația comunității după operațiunea „Nord". Deși în literatura de specialitate este elucidată tema deportării „Martorilor lui Iehova", rămâne necunoscută soarta comunității în Gulag. De asemenea, este puțin studiat procesul de revenire la baștină, reintegrarea în comunitate, precum și procesul de reabilitare.